

FELSŐKRISZTINA

2001. VENI SANCTE

Felső-Krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia, 1124 Budapest, Apor Vilmos tér 9, telefon: 356-0089

Szentmisék rendje:

Hétköznapokon reggel ½8 és este 6 órakor

Vasárnap reggel ½8, 9, ½11, 12, este 5 és 6 órakor

Hivatali órák:

Hétfőn, kedden, szerdán és pénteken

dél előtt 9-12, délután ½5-½6 óráig

KÖSZÖNJÜK, ISTVÁN ATYA

Ilyen az élet. Ami egy pap életében a természetes előmenetelt jelenti, az a hátrahagyottaknak, nekünk, híveknek szomorúság. Különösen jelen esetben. *Sándorfi István* káplánunkat a bíboros főpásztor szeptember elején plébánossá nevezte ki Békásmegyery-Ófaluba. Így a *Veni Sancte* vasárnapján elköszönt a hívektől. Megszoktuk *István* atyát. S nem csak megszoktuk, hanem meg is szerettük. Mindig derűs volt, és mély vallásosságával sokak imaéletére volt jótékony hatással. Érték bírálatok is, de *István* atya nem hagyta magát. Úgy mondta a szentmisét, ahogy ő méltónak tartotta az Úr Jézus iránti tiszteletünk kifejezésre juttatását. Nem kapkodta el sohasem az Úrfelmutatás pillanatait. Mindig összeszedetten végezte liturgikus kötelességeit. És jutott ideje az idősebbekre, számos imacsoportot szervezett, amelyek remélhetőleg távozása után is együtt maradnak. Köszönjük a nálunk töltött nyolc esztendő, és sok erőt és segítőkész híveket kívánunk neki új feladatahoz.

(folytatás a 3. oldalon)

KRÓNIKA

„Urunk Jézus Krisztus!

Te azt mondtad:

„Ahol ketten-hárman, összejönnek az én nevemben, ott vagyok Közöttük”.

Egyházunk pedig azt tanítja:

„Ahol jóság és szeretet van, ott az Isten.”

Jézusunk légy jelen köztünk.

Jóságod, és szereteted

Tartsa távol tőlünk a széthúzást, a harag, az egyet nem értés szellemét.

Hogy a békesség és világosság fiai

és közvetítői lehessünk.

Taníts meg bennünket, hogy

úgy gondolkozzunk, mint te,

Veled imádkozzunk, és Veled éljünk.

Apostolok Királynője könyörögj érettünk!

Ámen

Jöjj Szentlélek Úristen!... énekelhettük a „*Veni sancte*”- n, immár felújított szép templomunkban. Tavasszal még többen aggályoskodtak, kétkedtek, mások szüségtelennek tartották az átalakítást. Az ízlésesen, esztétikusan kialakított szentélyt látva azonban már talán ők is belátják, szükséges és érdemes volt a festéssel együtt a templombelsőt is átépíteni. A hívek nagylelkű adományain kívül sokak lelkes, odaadó munkája eredményezte azt, hogy rövid két hónap alatt, az új tanév kezdetére minden a helyére került. Köszönet és hála illeti képviselőtestületünk két építészét, **Szauer Tibort** és **Müller Ferencet**, valamint **Marosi Gabriellát**, akik időt és fáradságot nem kímélve tervezték és művezték az átalakítást. Köszönetet mondunk **Márton atyának** is, aki a plébánia lelki vezetése mellett szinte minden szabadidejét, az egész nyarat az építkezés szervezésének szentelte. A munka dandárja

(folytatás a 2. oldalon)

Az újság ingyenes, előállítási költsége példányonként 50Ft. Kérjük a kedves híveket, amennyiben tehetik, támogassák a lap további megjelenését. Köszönjük.

(folytatás az 1. oldalról)

ismét sekrestyésünknek, **Rajkai Jánosnak** jutott. Az ő érdeme az is, hogy a felújítás ideje alatt a lehetőségekhez képest otthonos, barátságos körülmények között tarthattuk meg a vasárnapi és hétköznapi szentmiséket. Köszönjük nekik, **az Oltáregylet tagjainak** és mindenkinek, aki bármi módon segített templomunk szebbé tételében.

*

„Akit Isten papnak szánt, azt papként akarja boldogítani és üdvözíteni!”

Augusztus 12-én ünnepelte **István atya pappá szentelésének tizedik évfordulóját**, vagy ahogy ő fogalmazott, „bronzmiséjét”. S miközben még alig teltek el az ünnepnapjai, hallottuk a számunkra szomorú hírt, hogy szeptembertől megválnak tőlünk. Köszönjük a velünk, értünk töltött tíz év lelkipásztori munkáját. Kívánjuk, és imádkozunk érte, hogy új állomáshelyén is találjon jó barátokra, és sikerek kíséreljék lelkipásztori munkáját. Kérjük, hogy ő is emlékezzen ránk jó szívvel, és imáiban se feledkezzen meg rólunk!

*

Szeptember 7-én **ülésezett a képviselőtestület**, amelyen Márton atya beszámolt a templomfelújítás tapasztalatairól és értékelte a különböző bizottságok eddigi tevékenységét. Szó esett arról is, hogy - főleg István atya távozása után - a képviselőtestület tagjainak fokozottabb mértékben kell részt vállalniuk a plébánia gondjainak megoldásában. Külföldi tanulmányutak és egyéb elfoglaltságok miatt személyi változásokról is döntött a testület. **Dr. Hauser Balázs** és **dr. Hauser Péter** átmenetileg szünetelteti tagságát. Helyükre a póttagok közül **Ritvay Zoltán** és **Borosnyai Annamária** került.

Lemondott **Babics Balázs** a képviselőtestület elnöki tisztéről. Az elnöki tisztségről az ülésen nem

született döntés.

*

Októbertől folytatódnak a **Felsőkrisztinai Katolikus Kör rendezvényei**. A következő előadás október 16-án fél 7 órakor lesz. Felkért előadó **Veress András püspök úr**. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

*

Megkezdődik a templomi hitoktatás is. Az egyes korosztályok foglalkozásainak időpontjai a hirdetőn megtalálhatók. Ugyancsak megkezdődnek, ill. folytatódnak a különböző ifjúsági és lelkeségi csoportfoglalkozások is. Figyeljük a hirdetéseket.

*

Nem csak nálunk, hanem a környék plébániáin is aktív élet folyik, lehetőséget nyújtva mindenkinek, hogy érdeklődésének megfelelő előadásokat hallgasson, foglalkozásokon vegyen részt. A Városmajorban **„Az Egyház társadalmi és gazdasági tanítása”** -címmel **Bodó Károly atya** hívja az érdeklődőket. Az első előadás szeptember 17-én lesz, majd minden hónapban követi egy - egy (program a hirdetőn).

Ugyancsak a Városmajorban folytatódik a **Kolping Katolikus Akadémia** előadásorozata, melynek első foglalkozása szept. 16-án lesz. (program a hirdetőn)

A családok helyzetéről, az őket érintő társadalmi problémákról tartanak előadást neves egyházi személyiségek minden hónap első péntekén a családokért felajánlott szentmise keretében a Városmajorban. Szeretettel várja **Lamberth Zoltán atya** nem csak a majori híveket (program a hirdetőn).

*

Rövidesen megnyílik a **film klub** a Táltos utcai templom közösségi termében. Szeretettel várják a kerület híveit. A pontos időpontról és részletes programról később értesítenek többek között a Hegyvidékben is.

*

Jótekonysági koncertet rendeznek a budapesti Szent Ferenc Kórház javára a Zeneakadémián november 10-én délután háromnegyed négy órakor. A részletes program a hirdetőn található.

*

Az elkövetkező (tan)évben (is) fontos döntéseket kell meghoznunk saját és közösségeink életében. Kérjük ehhez az Úristen segítségét:

„Mennyei Atyánk! Fiad tanítja, irgalmas samaritanusként segítsünk nehéz helyzetben levő embertestvéreinken. Bízunk abban, hogy Te még nagyobb szeretettel segítesz annyi nehézséggel küzdő népünkön.”

Béres György

Veni Sancte megújult templomunkban

(folytatás az 1. oldalról)

Örülünk előmenetelének, de nem titkoljuk szomorúságunkat, amit távozásának hírül vételekor éreztünk. Részben miatta, részben pedig azért, mert nem lesz - legalábbis egyelőre - utóda. S ezzel új szakasz kezdődik plébániánk életében. Igaz, Márton atya, plébánosunk azt az ígéretet kapta, hogy ha ebben az évben nem is, de a következő tanévre kapunk újabb káplánt.

Jó lenne. De ez egyáltalán nem biztos. Hiszen az egyházmegyében igen súlyos a paphiány. A mostani váratlan áthelyezésre is azért került sor, mert augusztus 20-án meghalt a kelenföldi plébános, és az ő utódlásának következtében vitték el tőlünk István atyát.

Hogy a következő esztendőben milyen váratlan események lesznek, azt senki sem tudhatja előre, csak az bizonyos, hogy évről évre sokkal több papi haláleset van, mint ahány újmisési fiatal pap szolgálatba állhat. És itt jön a mi felelősségünk, a híveké. Ha a családokban nem érlelődnek papi hivatások, ha az egyházközségek nem figyelnek oda a kereső fiatalokra, akkor nemcsak hogy nem lesz sehol sem káplán, még Budapesten sem, hanem bizony plébániákat kell majd összevonni, mint ahogy vidéken az már nem ritka.

Az elmúlt hét évtizedben harmincöt káplán működött a Felső-

Krisztinavárosban. Az első, Motesiczky Károly éppen hetven évvel ezelőtt, 1931-ben érkezett ide. S most, 2001-ben harmincnyedik utóda, Sándorfi István atya el megy tőlünk. Hogy mikor érkezik utóda, nem tudjuk, de hogy ez hamar történjék, azért imádkozni fogunk. S addig sokkal összeszedettebben, nagyobb felelősséggel kell részt vennünk az egyházközség életében, és egymásra figyelő gondoskodó szeretetünkkel Márton-anya mellé kell állnunk. Ne röstelljünk odamenni hozzá, és megkérdezni: miben segíthetnék, mit tehetnék a közösségért? A nehéz időket csak így vészelhetjük át.

Szerdahelyi Csongor

Levél Erdélyből

Testvéregyházközségünk, Gyergyótekerőpatak plébánosa, Csedő István még decemberben írta az alábbi levelet sajtóapostolunknak, Szauer Tibornak, amit helyhiány miatt csak most tudunk közölni.

Egyúttal megragadjuk az alkalmat, hogy megköszönjük plébános úrnak, hogy elküldte számunkra a gyulafehérvári Főegyházmegye jubileumi sematizmusát.

Kedves Márta és Tibor!

Gondja van az Úrnak arra, hogy figyelmeztessen elmulasztott kötelességünkre, s ha idő hiányára hivatkozunk, akkor alkalmas időt adjon. Itt az alkalmas idő az írásra. Vasárnap este repülni tanultam. Első esős és jeges téli este volt ezen a szelídnék indult télen, s amikor este kaput zární mentem nyári biztonsággal, megcsúsztam és repültem. Csak a leszállás volt kissé kellemetlen, mindössze két bordám törött el, egy megrepedt. Így jutottam egy hét pihenőhöz, melyet a szobámban tölthettem, hála szomszédaim kiségetésének. Itt öt km. távolságra három katolikus templom és település van három lelkipásztorral. Ebben a kényeszer szünetben írom e sorokat. Úgy voltam az eséssel, mint a székely, aki az erdőben megbotlott egy fenyőágban, átessett egy gödrön, eltörte a lábát s azt mondta: Na, hála Istennek, ezen is keresztül estünk. Vasárnap óvatosan kezdem a munkát, remélem menni fog. Mennie kell, mert itt a Születés.

Ebből a nagy bevezetőből már gondolható, hogy megjöttek a küldemények: levél, plébániai értesítő. Köszönöm a küldeményeket s a kapcsolattartást. Érdekes és érdekel, mert a más egyházközségek életébe való betekintésből sok ötletet lehet kapni, az itt is alkalmazhatókat hasznosítani. Itt mi nem tudunk kiadni hasonlót, részben anyagi nehézségek miatt, részben kis falu lévén – 1500 lakó a másvallásúakkal együtt – nincs megfelelő személyzet az elkészítéshez, terjesztéshez.

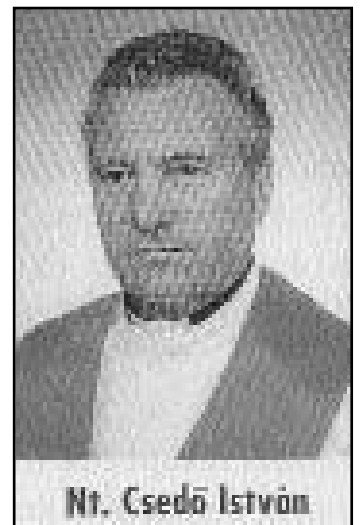
Érdekes volna sorozatban megjelentetni egy-egy oldalnyi terjedelemben a Ker. Sz. János tiszteletére szentelt templomok, plébániák címét a helyiségnevekkel együtt. A Gyulafehérvári Főegyházmegyében lévők címét én megküldeném. Ha a többi régióban is meg lehetne találni a vállalkozót, fel lehetne térképezni a Kárpát-medencét ilyen vonatkozásban. Nem is lenne nehéz, mivel egyházmegyei címtár - gondolom - minden egyházmegyében van.

Ha netalán a visszajelzések a küldeményekre foghíjasan érkeznek, az én számlámra kell írni, ugyanis időszakos levelező vagyok. Vannak nekibuzdulásaim, amikor mindent megválaszoló, de vannak hosszú hallgatásos időszakok is.

Az ünnep közeledtével a tekerőpataki hívekkel együtt kívánunk sok kegyelmet a Magasságotól, áldott, békés és eredményes évezredkezdet és folytatást.

Köszönettel és őszinte tisztelettel:

Gyergyótekerőpatak, 2000. XII. 15.

Nt. Csedő István

Csedő István
plébános

„Jó az Isten jót ad, hajlékkal várja szegény népét...”

Templomunk felújításának-átalakításának kettős célja volt: a régóta esedékes festés adta lehetőséget kihasználva a liturgiai előírásoknak és ajánlásoknak, valamint a használati igényeknek megfelelő terek szület-hessenek.

A kivitelezési munkákat hosszas előkészítés-tervezés előzte meg. Mind a képviselőtestület ülésén, mind az egyházközségi fórumon elhangzott vélemények közül kerültek ötletek a végleges tervbe. Röviden megfogalmazva „helyére kerültek a dolgok”, több korábbi kényszerű megoldás helyett sikerült jobbat találni.

Első és legfontosabb, hogy helyére került a szentély. A templomhajóban a statikailag felesleges, építészetileg indokolatlan áoszlopok eltávolításával, az osztópárkányok továbbvezetésével, az íves üvegablakos folytatásával határozott kijelölést kapott a hajó és a szentély határa. A szentély mögötti padokkal korábban ezek a funkciók zavaróan keveredtek.

A szentségtartó, az oltár és a szószék egységét most már formai kialakításuk is jelzi. A szószék elbontásának hírére kisebb viharok követték, de a tabernákulum egy korábbi átalakításából megmaradt két kőoszlop, és az elbontott szószéket díszítő Krisztus monogram felhasználásával a régít is idéző új érték született.

Használati kérdés volt a két oldalbejárat megtartása. A Jagelló út felőli áthelyezésével - szimmetrikusan a kert felőlivel - rendezettebbé vált a ki- és bejárás. Az ajtók mellett elhelyezett új szenteltvíztartók szimbolikája is gondolkodásra készített.

A keresztelőkút méltóbb helyre való áthelyezésére több variáció után született meg a megoldás: a nehezen kezelhető „doboz” helyett készüljön egy jobban használható, az ókeresztény hagyományokhoz is

közelebb álló keresztelő-medence. Ez a kialakítás formailag is jobban kifejezi a keresztelés lényegét, a megtisztulás folyamatát. A keresztelésben a tisztaság, a fényesség Krisztus örök világossága által árad ránk, melynek a húsvéti gyertya a megjelenítője. Az eldugott oldalkápolnából kiemelve, a keresztelő-medencével egységben most már egész évben hirdetheti a feltámadás reményébe vetett hitünket. (A keresztelő-medencéből pillanatnyilag csak az oszlop áll, hamarosan a medence is a helyére kerül).

A tabernákulum és az örökmécs összetartozását helyük mellett megjelenésük egysége is erősíti. Az örökmécs elmozdítása a tabernákulum tengelyéből, és az ablak alól egy faltest elé való helyezése is a jelentőséget hangsúlyozza.

Az oltár mögötti talpazatra a szobor helyére – mely művészileg vitatható, ikonográfiaiban hibásan megfogalmazott „Jó Pásztor?”, „Keresztelő Szent János?” – az a feszület került, melyet korábban az előírások ellenére a tabernákulumon láthatunk. A fény-árnyék hatások játéka-ként Krisztus áldozatának „árnyékában” a valóságban is megjelenik előttünk a Golgota képe...

Az eddig nem létező papi szék helyét egy visszafogott, mégis kifejező műalkotás jelöli ki. Reméljük, hogy hamarosan mód lesz a szentélybe került „hully-gully székek”

felújítására (esetleg cseréjére) is...

Külön meg kell említeni a világítás korszerűsítését. A templomhajóban a párkányra helyezett fényvető lámpák a mennyezet felé világító fényük mellett szolid szórt fényt sugároznak a padok felé is. A szentélyben a két oldalfalon elhelyezett lámpák biztosítják az alapvilágítást. A szentélyt a hajótól elválasztó oszlop, illetve az azokra támaszkodó gerenda mögöl világítanak a kiemelt helyekre irányított koncentrált fényű lámpák. Ezek a helyek: az oltár, a tabernákulum, a szószék, a szószékkal szimmetrikusan kijelölt ún. második felolvasóhely, valamint a már említett feszület.

Nagy öröm mindannyiunknak, hogy további műalkotásokkal sikerült templomunkat Isten dicsőségére még szebbé, hozzá méltóbbá tenni. A papi szék fölötti falikárpit *Orient Enikőnek* ez alkalomra készített alkotása. Az ő művei már többször is díszítették a templomot.

A keresztelőkút, a szenteltvíztartók, az örökmécses, a csengő és a zászló tartója *Baska György* iparművész munkája. Ő restaurálta a szószékre és a tabernákulumra helyezett emblémákat is.

Isten dicsőségére építeni, alkotni mindig nagy öröm. Számomra külön ajándék, hogy ebben *Szauer Tibor* társa lehettem. *Deo gratias!*

Müller Ferenc

Az új liturgikus tér kialakításával a szentély zárófalához került a stallum. A szertartások egyes részeinél a pap és a ministránsok itt foglalnak helyet. Az egyforma méretű ülések közül a pap helyének kiemelésére kaptam felkérést.

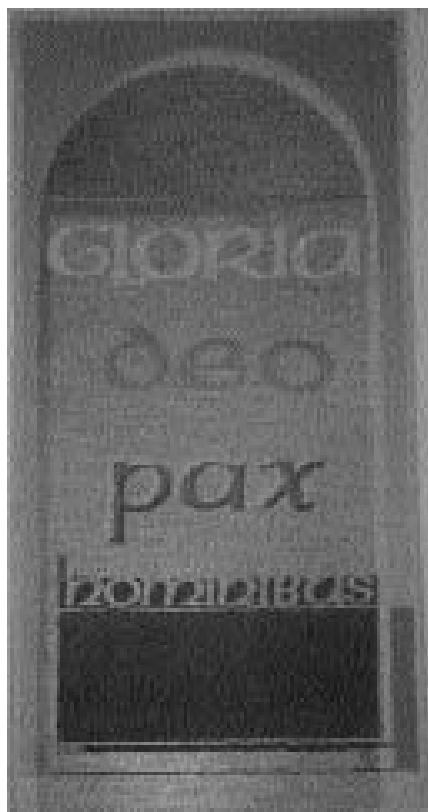
A helyszín térbeli elrendezése számomra meghatározó volt. Az oltár a központ, tőle balra helyezkedik el a tabernákulum, s a kettő együttes transzcendens fénye világítja meg a szószéket, az igehirdető pap helyét. A papi szék a szószék mögött, az oltár jobb oldalán van. Fölöttük a falon lévő három-három figurális, Krisztus szenvedéstörténetét elbeszélő üvegablak közelében a gondolatok más megfogalmazására volt szükség. Ezért a fény nyelvén írtam textilre az Istent dicsőítő kis doxológia központi részét.

Gloria: az ég kék mezőjében a lélek fénye a világos árnyalatú **dicsőség**.

Deo: a háttérben rejtőzve, s mégis -a megvilágítástól függően- észlelhető **Isten** ragyogása.

Pax: a térhatású betűk a testi-lelki **bé-**

A textilművész doxológiája

két jelenítik meg, a fény-árnyék játékkal.

Hominibus: a földhözragadt **ember** úgy törekszik felfelé, ahogy a felnyíló, világos betűk az alattuk lévő sötét mezőből szinte ki akarnak szakadni.

A betűk formája jellegzetes kézírás, a kora-keresztény középkor könyvírása.

A kompozíció befoglaló formáját is a helyszín sugallta: a szögletes záródás a fenti ablakokra utal, de benne a felső ív a szenteket ábrázoló oldalablakok íves záródását idézi. A térhatást, a fény és árnyék változását a világos és sötét keretezés adja: ablakmélyedés érzetét kelti. Úgy tűnik, mintha a fény a tabernákulum és az oltár felől áradna. Az íves záródás az írással együtt Mózes kőtábláira is utal: a plasztikussá tett betű a kőfaragást juttatja eszünkbe. A festett textilkép színeiben a természetes anyagokhoz közel áll: rajta a kő, a márvány, a fa árnyalatai jelennek meg, akár csak a környezet - a szentély - anyagaiban.

Orient Enikő

Márton atya felkérésére kezdtem foglalkozni az új bejáratok mellé kerülő szenteltvíztartók, új örökmécses és csengőtartó tervezésével, majd elkészítésével. Megbeszélésünkön a plébános úr elmondta hogy az átépítés során a templom nagyobbik részét csak felújítják, így annak meglévő-megmaradó karaktere határozza meg az új összképet is. Fehér fal, a padok, a gyóntatószék, és az újonnan felkerülő falvédő deszkacsík barnája, a tabernákulum és a stációképek vörösréz burkolata lesz továbbra is a meghatározó formai és színelem.

A szenteltvíztartó megfelelő magasságban legyen, elegendő víz férjen bele, és könnyen tisztítható legyen a környezetével együtt.

A csengő, ami a mise kezdetét jelzi, csak egyszeri használatú, a belépő pap vagy ministráns „becsenget”, így a helye csak annyiban kötött, hogy a templom és a sekrestye átjárójánál legyen.

Az örökmécses helye és kialakítása

tulajdonképpen szabad, csak a céljának kell megfelelnie.

Hogy hány kereszt lehet egy templomban – úgy tudom – nincs meghatározva, általában több is szokott lenni. Díszítőelemként a mi templomunkban is ott van a gyóntatószéken, a stáció-kepeken, de ott van minden liturgikus kelléken is (miseruha, stóla, kehelytakaró stb.) Ezért választottam a kereszt motívumot, de olyan formában, hogy az egyben minden tárgy tartórésze is legyen. Emiatt lett térbeli szerkezetű és elemekből épített, ami olyan díszítő funkciót is ad, hogy a keresztet e különböző nézetekből – a fényreflexek miatt is – más-más élményt adnak. Ez a formai-szerkezeti játék új zászlóakasztók kialakítását is lehetővé tette. A szenteltvíztartóval kapcsolatban az első ötletem mindjárt a kéz volt, Istené, aki megteremtette, Keresztelő Szent Jánosé, aki a folyóból meríti markával a vizet, a papé, aki megmossa a kezét, mielőtt az áldozati szertartáshoz kezd, vagy

az apáé, aki a gyermeknek nyújtja szenteltvízbe mártott kezét. Ezt a gesztust szerettem volna megörökíteni, a templomba lépő hívő felé nyújtott kezét.

Remélem, nem tűnik szerénytelenségnek, ha azt mondom, egy szép gondolat megvalósításához az azt leginkább kifejező anyagot kell alkalmazni. Ezért választottam a víz tisztaságát leginkább megjelenítő üveget, amelynek fényjátékával ez a gesztus még inkább kifejezhető. Az örökmécs, amely a Szentlélek állandó jelenlétét hirdeti, számomra mindig konkrét fény és kisugárzás is egyszerre. Ezt a kettős élményt próbáltam létrehozni a rogyasztott üvegpálást segítségével, ahogyan átengedi illetve kis mértékben szétszórja és visszaveri a kereszt körül halványan is jól látható reflexmezőként a lélek ragyogását. A csengőtartót és a szószékre visszakerülő PAX feliratot végül is csak felújítottam és bevontam vörösrézzel.

Baska György

Csoda – napközis tábornak álcázva

A plébánia karitászt szervezte idén nyáron második alkalommal rendezte meg a napközis tábort. Június 18 és július 6 között három turnusban 88 gyermeket fogadtunk a tervezett 60 fős létszám helyett, és még így is sok jelentkezőt hely hiányában el kellett utasítanunk.

A tábor programjait a természet- és környezetvédelem határozta meg, azon prózai okból, hogy e témakörben tudtunk támogatásért pályázni. Viszont e „kényszer szülte” helyzet magától értetődően adta, hogy védőszentünknek Assisi Szent Ferencet válasszuk. Az ő életével, példájával ismerkedtünk a mai ferencesekkel való találkozások során a pasaréti templomban és a szentendrei gimnáziumban, a gyerekek által előadott színdarabokban, kirándulásainkon, kézműves foglalkozások alkalmával. És ebből az ismerkedésből akaratlanul is ránk sugárzott valami: a békesség. Ez volt az a csoda, ami gyerekeknek, felnőtteknek felejthetlenné, jóemlékűvé tette a tábort.

Természetesen valósult meg közöttünk, amiről újságok, beszédek oly szépen vagy éppen harcosan szoktak szólni manapság, legtöbbször eredmény nélkül, a szavak szintjén megmaradva. Itt együtt volt katolikus, református és nem hívő családok gyermeke, épek és

sérültek, rendezett családból jövők és nehezebb sorsúak – egyformán gyerekek. És hogy sokan közülük kire gondolnak vissza legszívesebben: Csabára, a fiatal cigány tanárra.

Persze, angyalokká a mi napköziseink se váltak. Kellett fegyelmezni, olykor büntetni is, verekedőket szétválasztani, indulatokat csillapítani – ezzel együtt igaz, sőt azt hiszem, csak ezzel együtt igaz a csoda – mert a felsoroltak ennyi gyerek összeczártságának természetes velejárói. A bezártságban pedig idén, sajnos, sok részünk volt. A hideg, a szél és az eső sok tervünket keresztülhúzta.

A köszönet első szava a Jóistent illeti, hogy komoly baj nélkül sikerült megúsznunk a három hetet. A kicsit vérző fej, a könyékig malterral

borított gyerek (ami sehogyse akart lejönni róla), a csípések, horzsolások azért nem engedtek elbizakodottá lenni bennünket.

Márton atya ismét készségesen bocsátotta rendelkezésre a plébániát, sőt több alkalommal az épület nagytermét is, amikor az eső miatt a hittanteremben szorongtunk. A szervezést idén is Füredi Ivánné vállalta magára, a gyermekek helybeni étkeztetését pedig a karitászt munkatársai. A gyermekekkel a hitoktatók és a plébánia önkéntesei foglalkoztak, ebben több szülő is értékes segítséget nyújtott. Meghívott vendégek előadásokkal, vetítésekkel tették színesebbé a programot. Köszönjük a kedves híveknek a számos gyümölcs- és süteményadományt, mindent fölfaltunk.

Jelentős összegű támogatással járult hozzá a tábor megvalósításához a XII. Kerület Buda-Hegyvidéki Környezetvédelmi Közalapítvány, pályázati támogatást nyújtott a Fővárosi Önkormányzat és az egyházmegye Hitoktatási Felügyelősége. Adományt kaptunk a Szent Lázár Lovagrendtől és néhány magánszemélytől is. Ebédet a Polgármesteri Hivatal étterme biztosított.

A gyerekek azzal búcsúztak: „Ugye, jövőre is jöhetünk?”

Reméljük, így lesz.

Lukách Krisztina

Ministránstábor 2001: Balatonszemes (Szent Tamás Kollégium)

Idei ministránstáborunkat egyik társunk nyaralójában tarthattuk augusztusban Balatonszemesen.

Ragaszkodván a hagyományos tábor jelleghez, sátorábort állítottunk fel a kertben. Sátrainkra nem lehet panasz, biztosan állt a tábor, mindössze egy dőlt össze, s az is csak egyszer.

Az időjárás az idén minden képzeletet felülmúlt, végig gyönyörű időnk volt. Vannak, akik az ilyen hosszán tartó, napos, csapadék nélküli szép időt tikkasztó kánikulának hívják, főleg, ha a nagyvárosban kell kibírniuk. Mi viszont a hőség ellenére jól éreztük magunkat. Naponta fürödtünk, volt bőven méta és foci, emellett kirándulásra is maradt időnk. Egy nagyon érdekes postamúzeumot is megnéztünk.

Az esték igazi felüdülést jelentettek. Ebben nem csak a hőség enyhülése, hanem a szabad tűzön készített, s a szakácsok némi gyakorlatlansága ellenére finom vacsorák elköltése, majd a tábortűz körüli kellemes beszélgetések is közrejátszottak. Volt időnk megbeszélni a nyári élményeket, no és persze a vicceselés és a közös játékok sem maradtak el.

Vasárnap szabadtéri szentmisén vettünk részt.

A tábor igazán jól sikerült, ezért is éreztük túl rövidnek. Mind a tíz résztvevő szívesen maradt volna még, de egyszer minden jó véget ér. Így mi is szedtük sátorfánkat, s új élményekkel gazdagodva tértünk haza.

Csekő Imre

„Egyengessétek az Úr útját”
(Keresztelő Szent János)

A Felsőkrisztina Katolikus Kör

2001. évi őszi előadásai az Apor Vilmos téri templomban

Október 16. kedd, 18.30
Veres András püspök
Egyház helyzete és feladatai

November 13. kedd, 18.30
Haraszi István
A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet igazgatója
A család jelene és jövője

December 11. kedd, 18.30
Tarjányi Zoltán
a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Professzora
A szentmise titkai

Mi is történt a nyáron...

A nyáron –mint év közben–, minden szerdán próbáltunk. Tettük ezt azért is, mert felkért minket két ifjú pár, hogy egybekelésük ünnepén, nászmiséjükön játszunk nekik és értük.

Tizenegy év alatt hét esküvői meghívót tudtunk megőrizni azok közül, melyeken gitárral, csellóval, fuvolával együtt vettünk részt. A többit is észben tartjuk. Azokra ugyanúgy emlékszünk és mindegyikre büszkék vagyunk.

Miért is írom le mindezt? Azért, mert jóllehet gitáros szentmise templomunk búcsújától szeptember elejéig nincs, de azért, mi ebben az időszakban is szolgálunk,

és várunk zenekarunkba mindenkit, aki játszik valamilyen hangszeren vagy szeret énekelni, és ezzel talán sikerül, ha nem is „kedvet csinálni”, de megmutatni ebben a szolgálatban is jelenlévő nagyszerű – a szó szoros értelmében -, csodálatos élményeket.

„Mert Isten előtt semmi jutalom nélkül
nem maradhat, bármily csekélykét
szenvédünk is érte.

Légy hát kész a küzdelemre,
Ha győzni óhajtasz.”

Kempis Tamás: Krisztus követése; III. könyv 19.
Madocsay Ákos Emil

Aracs – történelmi múlt és küzdelmes jelen

Örömmel és várakozással a szívnünkben indultunk július 28-án református és evangélikus testvéreinkkel együtt vajdasági zárándoklatunkra. Lelki vezetőnk *István atya* volt, aki több imádságos elmélkedést tartott nekünk. Kecskeméten a katolikus és a református templomot néztük meg, majd továbbutazva Szegedre az ottani református templomot. A röszkei határ átlépése után Szabadkán álltunk meg először kis pihenőre. Felfrissülésünkről református testvéreink gondoskodtak, akik nagy szeretettel vártak és fogadtak minket. Innen Bácskatopolyán át érkezünk Bácsfeketehegyre, ahol a Központi Otthonban szállásoltak el bennünket. Kedves mozzanat volt este, ahogy köszöntöttük mindazokat, akik azokban a napokban ünnepelték névnapjukat. Vidám hangulatú beszélgetéssel ért véget első napunk.

Másnap Bácsfeketehegy műemlék jellegű református templomában vettünk részt az ünnepi istentiszteleten, amely után temetői zárándoklatra indultunk. Csete Szemesi István református püspökkel együtt imádkoztunk Ágoston Sándor és Hodosy Imre református püspökök és Berhidai Keresztes József mártírként meghalt református lelkész sírjainál. Délután Óbecse és Törökbecse érintésével zárándokoltunk Aracs kolostor-templomához, ahol idén harmadszor tartottak emlékünnepeket az 1999-ben megalakult Aracs Pusztatemplom Műemlékvédő Társaság szervezésében. Frissítőkkal és kedves szavakkal fogadtak az aracsiak minden zárándokot, akik Bácskából, Bánságból, Magyarországról és Olaszországból érkeztek. Rövid beszélgetés után szentmisével kezdődött a millenniumi ünnepség. Az ünnepi szentmisén Huzsvár László bánsági megyés-

püspök koncelebrált papjaival, *Bú Andrással* és *Sóti Jánossal*, valamint István atyával és a milánói szeminárium előljárójával, *Cristiano atyával*. Szentbeszédében Huzsvár László püspök Szent István kereszténységteremtő és országépítő munkáját méltatva kiemelte, hogy az aracsi pusztatemplomot is az ő korában építették. A szentmise végén felhangzó Himnusz felemelő és egyben egységteremtő volt.

A szentmise után *Vajda János* tordai tanár, az Aracs Pusztatemplom Műemlékvédő Társaság elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. Örömet fejezte ki, hogy a pusztatemplom megőrzésében egyre több a támogató Jugoszláviában és a határon túl is. Ünnepi köszöntőt mondott még *Kovács Flórián*, a Millenniumi Kormánybiztosi Hivatal vezető helyettese. Ezt követően dalok, versek, különböző zeneszámok hangzottak el vajdasági műkedvelők előadásában. Megrendítő és mélyen elgondolkodtató volt, ahogyan ezek a fiatalok egyszerű, ízes nyelven, de annál lelkesebben énekeltek, szavaltak, bizonyosságot adva a szülőföld szeretetéről, a napi küzdelmek ellenére is megtartó magyarságukról. Szívbemarkoló és könnyeket előcsalogató volt, amikor fölcsendült a Székely Himnusz. Egy maroknyi magyar nép, ahogy Erdélyben, úgy a Vajdaságban is minden nehézség, küzdelem ellenére is ápolja történelmi múltját, népi hagyo-

mányait, őrzi magyarságát.

Harmadnap hazafelé utazóban ismét megálltunk Szabadkán, ahol a 200 éves Avilai Szent Teréz Székesegyházat néztük meg, majd a Városháza gyönyörű, színes ablakait, szép berendezését csodáltuk meg. Szomorúan hallottuk és láttuk a közelben lévő magyar színház pusztulását, reménytelen helyzetét. Rövid időre betértünk a szabadkai evangélikus gyülekezet templomába is. Vajdasági utunk utolsó pihenőjét a Palicsi-tó partján tartottuk, gyönyörködtünk annak szép fekvésében. Magyarországra visszaérkezvén megtekintettük a szegedi Fogadalmi templomot, és rövid sétát tettünk a városban.

Hála az Úrnak, hogy kegyelme segítségével beleláthattunk vajdasági testvéreink küzdelmes életébe, átérezhettük a nehéz, sokszor kilátástalan helyzet ellenére is kemény harcukat, tenni akarásukat a megmaradásért, a fejlődésért, s ebből erőt merítve megerősödöttünk magyarságunkban, keresztény elkötelezettségünkben.

Sándorfi Mária
hitoktató

Szentmise az aracsi zárándoklaton

NEVELÉssel A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT

A Magyar Püspöki Kar 1999 végén kiadott körlevelében többek között felhívta a figyelmet a családi életre nevelés fontosságára. Ez év tavaszán a fenti címmel nemzetközi konferenciát rendeztek, amelynek célja a körlevél nyomán a tervezés és útkeresés volt. A bel- és külföldi szakemberek, nevelők, pedagógusok, lelkipásztorok mellett a résztvevők között voltak a családközösségek tagjai is. A konferenciáról a katolikus sajtó annak idején részletesen beszámolt. A tanácskozás végén záróközleményt adtak ki, melyben felhívják minden társadalmi erőt, egyházi közösséget és civil szervezetet, hogy közös erővel együttes vagy egymást segítő kezdeményezésekkel erősítsük a ma meglévő családok helyzetét, támogassuk a jövő nemzedékét abban, hogy boldogabb és boldogítóbb családot alapíthassanak, mint az előttük járók. Konkrét igényeket és feladatokat is megfogalmaztak a résztvevők.

Most a tanév kezdetével plébániai közösségeink élete is újra megélénkült. A feladatok, programok, célkitűzések megfogalmazásakor, meghatározásakor tartsuk szem előtt ezen igényeket és feladatokat! Gondolatébresztőként és segítségként idézünk a zárónyilatkozatban megfogalmazottak közül néhányat.

- *A családközösségek létrehozása és erősítése kiemelt feladata az egyházközösségekben, a lelkeségi mozgalmakban és a civil társadalmi szervezetekben.*
- *A családközösségeknek fontos szerep jut az állam szociálpolitikájának kontrolljában és az érdekérvényesítésben. Fől kell emelniük szavukat mindazon tendenciák ellen, amelyek a társadalmi nyilvánosságban, különösen pedig a médiumokban a család értékeit lejáratják, rombolják.*
- *Elsősorban maguknak a családoknak kell szerepet vállalniuk a társadalom családbarát szemlé-*

letének kialakításában...

- *A házasságra való felkészülés az érett és felelős személyiség kialakításával kezdődik. E nevelői feladatban részt kell vállalniuk a családok mellett az iskoláknak, a hitoktatásnak, az ifjúsági közösségeknek.*
- *A házasságra való közelebbi felkészítést szolgálják a jegyesiskolák, jegyeskurzusok... Meg kell állapítanunk, hogy az egyházi házasságra lépőknek csupán kis hányada részesül ilyen alapos felkészítésben. Nyomatékosan kérjük a felelős lelkipásztorokat jegyeskurzusok indítására, vagy legalább a részükre ebben felkínált segítség elfogadására.*

Az elmúlt hónapok külföldi és hazai eseményei (pl. a szigeti „meleg sátor”), figyelmeztetnek bennünket arra, hogy a fent megfogalmazott feladatok nem tűrnek halasztást.

Béres György

A XII. kerületi cserkészcsapatok összefogására már korábban létrejött a „Hegyvidéki Cserkészkörzet”. Ennek irányítói a résztvevő csapatok parancsnokai, vezetőjük jelenleg a mi cserkészcsapatunk parancsnoka. A Cserkészkörzet igyekszik visszaállítani a cserkészek megbecsülését a polgári életben, s ezért „Szándéknyilatkozatot” küldött a XII. kerületi Polgármesteri Hivatalnak. Ebben a nyilatkozatban a Cserkészkörzet biztosítja az önkormányzatot, hogy tagjai „cserkészszerűen” fognak viselkedni az Önkormányzattal kapcsolatos ügyekben. A nyilatkozat azért nagy jelentőségű, mert ez a „biztosíték” csak a Cserkészkörzeten keresztül bonyolított ügymenetekre vonatkozik: így próbáljuk kizárni az „ál-cserkészek” megbecsülésrontó akcióit. Ezen nyilatkozat átadásával egyidejűleg

Cserkészhírek

megfogalmaztuk mivel tudjuk támogatni a kerületi polgárok életét. Így például felosztottuk a résztvevő csapatok között a kerület utcáit, terreit, s ezeket a területeket cserkészeink a „jó gazda” szemével figyelemmel kísérik, s ha szükséges, felhívják az Önkormányzat figyelmét az általuk tapasztalt eseményekre (pl. a vihar leszakított egy nagy fatárgat, vagy tönkrement az aszfalt, vagy valaki törmeléket rakott le közterületre, stb.). Megpróbáljuk az általunk szervezett programok egy részét olyanná alakítani, hogy a kerület nem-cserkész gyerekei is résztvehessenek rajta: pl. a 314. csapat októberben, XII. kerületismerő akadályversenyt szervez. A fentiek szellemében az Önkormányzat, a kölcsönös együttműködés

reményében, igyekszik támogatni ifjúságnevelő munkánkat.

Most is meghirdetjük új, leendő cserkészek felvételi lehetőségét: jelentkezni a templomban vagy a plébánián lehet név, életkor, s elérhetőség megadásával. Idén elsősorban 10 éves fiúkat és lányokat várunk, de minden jelentkezőt szívesen látunk. A jelentkezőkkel a csapat parancsnoka fog elbeszélgetni. Az új cserkészőrsök várhatóan októberben kezdik meg munkájukat.

Már most jelezzük, hogy a csapat jövő évi nyári tábora július második felében lesz, kérjük cserkészeink családait, hogy programjaik kialakításában ezt az időtartamot tartsák fenn nekünk.

Vajna László sk,

a 314. számú cserkészcsapat parancsnoka

FÉLELEM A RIDEGSÉGTŐL

„Nem a tövis sért téged,
hanem te karcolod meg magad a tövissel.”
(pigmeus közmondás)

Peter Handke, osztrák író éveken át egy katolikus internátus lakója volt. Eléggé ismerte az egyházközségek miliójét. Az egyik esszéjében a következő elgondolkodtató mondatot írja. „Az egyháztól való félelem a ridegségtől való félelmet jelentette.”

Miért épp „ridegség”? - merül fel bennünk a kérdés. Miért érezte magát Handke magára hagyottnak a hivatalos egyházban, miért nem érezte magát védve, otthonosan? Egyedi eset lenne Handke, vagy sok más ember is így van ezzel? Az egyház tagjait taszítja a pap pongyola stílusa, az ügyintézés bürokratikus módja, a templom modern, érzelmi hidegséget sugárzó berendezése?

Csak nem a tömjénfüst, a pap pompás öltözéke, s a barokkos templombelső hiányzik? Nem érzik magukat otthonosan a modern istenháza betonfalai között? Elvesztettek, elhagytak azokban a nagy termekben, amelyek egyre ritkábban telnek meg emberekkel?

URAM, mi igencsak jól értünk ahhoz, hogy megmagyarázzuk, miért tarjuk magunkat távol az egyháztól. Találékonyak vagyunk, ha Tőled és egyházadtól meg akarunk lógni. Egyet viszont ugyancsak szeretünk elfelejteni: azt, hogy többek közt rajtunk is áll, ha félünk az egyházi intézményektől. Válaszoljunk nyíltan és őszintén: Ki az egyház? Ki igazgatja? Ki formálja külső megjelenését? Mi valamennyien az egyház alkotói vagyunk, az Isten népe, ahogy ez a kifejezés a modern szövegekben sokszor olvasható. Ezért mi valamennyien illetékesek - és felelősek - vagyunk abban, hogy milyen az egyház miliója, légköre. Ha didergünk az egyházban, ha a kellemetlen érzéstől libabőrösek vagyunk, akkor ez a mi hibánk is!

URAM, mi mindig ügyesek voltunk a dolgok elkenésében és a magyarázkodásban! Segíts nekünk, hogy leszálljunk a fellegekből, és intézményeid kritizálása mellett ne feledkezzünk meg a saját hiúságunkról és gyengeségeinkről.

(Balling: Liebe macht keinen Lärm 78. old.)

fordította: dr. Bori Zsuzsa

IRODALOM**ŐSZI SZÁNTÁS**

Tóth Árpád

Még hull a nyári fények zafir, rubin, agát
Esője, szinte zeng, de már borús e zengés,
Selyembevont bokákkal borzong már a merengés,
S fájó cimpákkal szívja az elmúlás szagát.

Már oly valószínűtlen, hogy édes volt a nyár,
A déli óra úgy zeng, mint egy bús arany éjféli,
Melyen elénk a Múlt, mint holt, szelíd személy kél,
Mint reszkető kisértet, kit sírja visszavár.

Ó, árva már a lélek, csak fájdalmait érzi,
Mint sugaras álmából feleszmélő beteg,
A szem szétnézni sem mer, a hervatag hegyek
Rőt orma vérontások vad foltjait idézi.

De barna közönyében, se derüje, se gyásza,
Hallgat a völgy ölén a vassfényű ugar,
És várja az ekét mely gazdag és fukar
Méhét felsebzi újra, zord dacra, ősi nászra.

S ó, újra verejtékez az emberi Reménység,
E nagy, makacs paraszt, s merőn előre néz,
Lenyomja bús ökölrel a zökkenő, nehéz
Vasat, míg nyögve enged a titkos, néma mélység.

Ó, így talán a jobb: ha seb sajtása bánt,
Ne is kötözzé halk Múlt, illatos patyolat,
Jaj, áttörhet a vér a lány kendő alatt-
De áldott a kemény kéz, mely a jövőbe szánt.

Ó, így talán a jobb: mindig új, szent vetések
Zöld sarjadását várni a vak ugar alól,
Míg majd igaz Tavasz pacsirtahangja szól,
S hallgatják arcra rogyva mind-mind a szenvedések.

Ó, így talán a jobb: győz a szívek reménye,
S a Sátán katonája, a rettentő Jelen
Örökre összeomlik egy drága reggelen,
S mellén kialszik véres érmei komor fénye.

„Aki szépen énekel az kétszeresen imádkozik”

Új tagokat vár templomunk szkolája
és felnőtt énekkara.

Jelentkezni Tókés Tündénél
vasárnaponként a 9 órás szentmise után,
vagy péntekenként 6 és 8 óra között
a próbákon lehet.

A 2001. év második negyedének anyakönyve

Halottak:

1. Bogár Miklós József (73)
2. dr. Tóth Károly (80)
3. dr. Csatári Lászné sz.Mérő Irén
4. Dezső László (85)
5. Keszthelyi László (66)
6. Laár Endréné sz. Winkler Margit (86)
7. Asperján Istvánné sz.Kanyár Márta (78)
8. Greff Nándor (70)
9. Zsarnai Antalné sz.Silbermann Mária (99)
10. Borus Rezsőné sz.Hétczey Mária (93)
11. Hunfalvi Lajos (94)
12. dr. Schin Lajos (75)
13. Csiki Dezső István (85)
14. Feleki Ivánné sz.Kaveczy Alexandra
15. Hári Imre (75)
16. dr. Földiák Gábor (72)
17. dr. Schin Lajosné sz.Simonyi Klára(73)
18. Várszegi Ferencné sz.Wágner Elvira (81)
19. dr. Szabó Istvánné sz.Stenzinger Kamilla (93)
20. Boros Barnabásné sz.Dusek Erzsébet (72)
- 21.dr. Elbert Lajos Árpád (62)
22. Szabó Júlia (86)
23. dr. Kónya Balázs (78)
24. Murai Róbertné sz.Lőrinczi Mária (70)
25. Trombitás Jenő (81)
26. dr. Szabó Imréné sz.Moharos Angyalka (59)
27. Bihary Károlyné sz.Szikszay Mária (88)
28. Ercsényi Sándor (70)
29. Tari László (82)
30. Fogarassy Géza (61)

Korábban meghalt testvéreink, akiket urnatemetőnkben helyeztünk örök nyugalomra:

1. Kéky Lászlóné sz.Glattfelder Olga (1911-1988)
2. Kéky László (1903-1950)
3. dr. Klivényi Endre (1893-1975)
4. dr. Klivényi Endréné sz. Kéky Mária (1902-1981)
5. Mausecz József (1902-1980)
6. Mausecz Józsefné sz.Tüske Katalin (1905-1980)
7. Garamvári Sándor (1908-1974)
8. Garamvári Sándorné sz.Mausecz Teréz (1910-1995)

Kereszselők:

1. Sándor Máté (2000)
2. Szmrecsányi Bolda Júlia (2001)
3. Buchner Klára (2001)
4. Stranigg Zsófia Zsuzsanna (2000)
5. Philippovich Máté Tamás (2000)
6. Becskei Péter (2000)
7. Holbok Rita (2001)
8. Horváth Viktor István (1986)
9. Horváth Erik (1987)
10. Fazekas Veronika (1991)
11. Bene Róza (1991)
12. Szondi Laura Dorottya (2000)
13. Diós Noémi (2000)
14. Szabados Bálint (2000)
15. Babics Blanka Zsuzsanna (2001)
16. Gesztes Noémi (2001)
17. Bárdi Csaba (2001)
18. Tornyossy Roland (2000)

Április, május, június során hét esküvő volt templomunkban.

KEZDŐDIK A HITOKTATÁS!

A plébánián és a hozzánk tartozó általános és középiskolákban is megkezdődik a hitoktatás.

A plébániai hittanórák rendjét itt és a hirdetőtáblán is olvashatják, az iskolai órák helyéről és időpontjáról az egyes iskolákban találnak tájékoztatást.

Folytatódnak az első csütörtöki hittanos misék is, az első alkalom október 4-én, csütörtökön, 18 órakor lesz.

ÓVODÁSOK: Péntek 17:00
Kertész Annamária, Pallos Zsófia

I. OSZTÁLY: Hétfő 17:00
Horváth Imréné

II. OSZTÁLY: Hétfő 18:00
Horváth Imréné

III. OSZTÁLY: Kedd 17:00
Sándorfi Mária

IV. OSZTÁLY: Szerda 17:30
Lukács Krisztina

V-VI. OSZTÁLY: Kedd 18:00
Sándorfi Mária

VII-VIII. osztály: Csütörtök 19:00
Györgydeák Márton

Középiszkolások: Hétfő 19:00
Györgydeák Márton

Egyetemisták: Hétfő 20:00
Györgydeák Márton

Felnőttek I. (keresztény tanítás):
Kedd 18:30
Györgydeák Márton

Akinek nevét templomunkban olvashatjuk

Szent Adalbert

Megszépült templomunk hajójának bal oldalán a negyedik üvegablak *Szent Adalbert* vértanú püspököt ábrázolja. A Csehországban született, tanulmányait Németföldön és Itáliában végző, szülőhazájában, Lengyelországban és Magyarországon is működő, és élete során szinte egész Európát bejáró főpapot több közép-európai nemzet is saját szentjeként tiszteli.

Adalbert, eredeti nevén *Vojtech* cseh főnemesi család sarjaként született 956 körül. Magdeburgban tanult, ahol barátságot kötött *Szász Ottó* herceggel, a későbbi *II: Ottó* (973-983) német-római császárral. 981-ben tért vissza hazájába, ahol

még ebben az évben pappá, majd 983-ban Veronában püspökké szentelték, és immár a bérmlásakor felvett Adalbert néven Prága második püspöke lett. Öt évvel később, 988- vagy 989-ben Rómába menekült, ahol a *San Alessio* benecés monostor tagjai közé lépett. 994-ben visszatért Prágába, de hamarosan ismét elhagyta püspöki székhelyét, és *III. Ottó* császár (996-1002) tanácsadójaként sokat utazva fáradozott a római birodalom feltámasztásán. Utazásai során járt Magyarországon is. 997-ben Lengyelországban folytatott missziós munkát, ahol a *Visztula* torkolatvidékén pogány poroszok által szenvedett vértanúhalált. Először a *gnieznói* katedrálisban temették el, de testét 1036-ban Prágába szállították, amely a mai napig *Szent Vítusz* székesegyházában nyugszik. Már két évvel halála után, 999-ben szentté avatták. Tisztelete gyorsan elterjedt, főleg működésének területén, Közép-Európában. Az egyház halála napján, április 23-án emlékezik meg róla.

Magyarországi működéséről több forrásból értesülhetünk, többek között *Querfurti Bruno* 1004-ből származó *Szent-Adalbert* életrajzából. Szerinte és a többi forrás, valamint az újabb kutatások szerint, bár járt Géza fejedelem udvarában, és segítőtársa, *Radla* később *Sebestyén* néven Esztergom második érseke lett, az ország megtérítésében játszott szerepe a hagyományokkal ellentétben nem volt túl jelentős. A legenda szerint ő keresztelte meg *Vajkot*, a későbbi *Szent István királyt*, de ez a feltevés is tévesnek tűnik: a történészek véleménye szerint nem a keresztség, hanem a bérmlás szentségét szolgáltatta ki a le-

endő királynak. Mindezek ellenére *Szent István* nagyon tisztelte a vértanú püspököt, ezért az általa alapított esztergomi egyházmegye patrónusává választotta. *Szent Adalbert* a mai napig az Esztergom-budapesti Főegyházmegye védőszentje. Az 1010-ben épült esztergomi székesegyház is az ő nevét viselte. A ma álló, 1856-ban felszentelt bazilika társvédőszentje is ő a *Mennyekbe felvett Boldogságos Szűz Mária* mellett. *Pázmány Péter* az általa alapított nagyszombati kollégiumot helyezte oltalmába. Az esztergomi bazilika kincstárában több *Szent Adalbert-ereklyét* őriznek, többek között karjának és koponyájának egy-egy darabját. Művészi ábrázolásai-
val is elsősorban Cseh-, Lengyel- és Magyarországon találkozhatunk, de az *aacheni* székesegyház magyar kápolnájában is láthatjuk szobrát *Szent István* és *Szent László* társaságában (1769). Általában püspöki ornátusban, vértanúhalálára utaló, hármas lándzsával vagy nyársakkal ábrázolják. Az esztergomi kanonokok ünnepi alkalmakkor ma is hordják a *Mária Terézia* által 1777-ben adományozott főkáptalani díszjelvényt, amelynek legfontosabb része egy zománcozott máltai kereszt *Vajk* megkeresztelését ábrázolja *Szent Adalbert*tel. Az esztergomi bazilikán kívül a bajnai és Budapesten a lágymányosi templom viseli a vértanú püspök nevét.

Magyarországon személyéhez illetve ünnepéhez aránylag kevés népszokás fűződik, tisztelete a nyugati szlávoknál sokkal elterjedtebb. Április 23-i ünnepe a cseh néphagyományok szerint a tavasz kezdete, ez azonban Magyarországon a szomszédságában lévő *Szent György* nap miatt (április 24.) nem terjedt el.

Vasdinnyey Miklós

A Felső-Krisztinavárosi Keresztelő Szent János Plébánia közösségének lapja

Iv. évfolyam, 6. szám 2001. Veni Sancte

Szerkesztik: Babics Balázs, Béres György, Lukách Krisztina, Müller Ferenc, Szerdahelyi Csongor, Vasdinnyey Miklós
Ötleteiket, észrevételeiket várjuk a sekrestyében e célra elhelyezett dobozba.